

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 25.12.2020
Sayı : 1540

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederim.

Levent GÖK
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Takî Komisyon	Millî Savunma
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	28 Aralık 2020
	Esas No: 2/3314

YERİ
T.C. CUMHURİYET HALK PARTİSİ
ANKARA İL MİLLETVEKİLİ
LEVENT GÖK

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
25 Aralık 2020
Numara.

TBMM
GENEL EVRAK
25 Aralık 2020
No. 758717
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Bilindiği üzere gerek muvazzaf askerler gerekse erbaş ve erlerden görev yaptıkları birliklerin dışında veya içinde çeşitli nedenlerle hayatlarını yitirmekte veya malul duruma düşebilmektedirler. Özellikle askerlik ortamına uyum sağlamadığı veya başka nedenlerle hayatlarına son veren veya engelli olan askeri personelin yakınları veya kendisi ve yakınları mağdur olabilmektedir. Oysa çocukları askere davet edilen ailelerin çocuklarının can güvenliği ve her türlü sağlık durumu artık Devletin sorumluluğundadır.

Özellikle silahlı altına alınan genç askerlerin askerlik ortamından veya içinde buldukları psikolojilerini olumsuz etkileyen başka koşulların ortaya çıkması ile dayanılmaz hale geldiklerine inandıkları şartlardan kurtulmak için hayatlarına son vermelerine sıkça rastlanılmaktadır. Bu koşulların ortaya çıkması veya oluşmasında kusurun sadece askerlere bırakılması ve yakınlarının ve kendilerinin mağdur edilmesi kamu sorumluluğu ile uyumlu değildir.

Mevzuatımızda şehitliğin tanımını yapan bağlayıcı bir düzenleme henüz yoktur. Ancak Askeri Yüksek İdare Mahkemesi bir kimsenin şehit sayılabilmesi için Şehitlik Yönergesi hükümlerine uygun olarak ölmesi gerektiğini belirtmektedir. Milli Savunma Bakanlığı'nın Şehitlik Yönergesi' ne göre;

- 1) Fiilen ateş altında ölenler,
- 2) Harpte yaralanıp tedavi sırasında ölenler,
- 3) İç güvenlik görevlerinde veya terör ve anarşi ile mücadelede ölenler,
- 4) İç güvenlik görevinde yaralanıp tedavi sırasında ölenler,
- 5) Eğitim ya da tatbikat yapan askerlerden görev sırasında veya görev yerinden ayrıldıktan sonra meydana gelen olayda ölenler,
- 6) Görev sırasında yaralanıp da sonradan bu yaranın sebep ve tesiriyle ölenler,
- 7) Kaçakçılığın men ve takibinde çatışmada ölenler,
- 8) Sınır emniyet hizmetlerinde iken silahlı çatışmada ölenler,
- 9) Sınır emniyet hizmetine yönelik faaliyetler sırasında kaza ve olaylarda ölenler,
- 10) Aileleri istediği takdirde; ölen savunma bakanları, orgeneral ve oramiraller,
- 11) TSK mensubu ve ayrılanlardan asker olmaları nedeniyle teröre maruz kalmaları sonucu ölenler,
- 12) Herhangi bir askeri tesisin afetlere maruz kalması sonucu ölenler,

13) Vazifeli olarak askeri uçak veya helikopter, gemi ve denizaltının herhangi bir sebep ile düşmesi, batması, infilak etmesi sonucu ölenler,

14) Görev için yurt dışında bulunan TSK personelinden; bu görevlerinden dolayı maruz kaldıkları tedhiş veya suikast sonucu ölenler şehit olarak tanımlanmakta ve yakınları kanunlarda tanımlanan haklardan yararlanmaktadır.

Görülebileceği üzere bu sayılan koşullar arasında görev başında sağlık nedenleri, kaza veya intihar gibi nedenlerle ölenler veya kişisel veya üçüncü kişilerin kusurlarına bağlı olarak olsa bile askerlik hizmeti sırasında engelli kalanlar sayılmamıştır.

Ancak, Sivas'ta 1988 yılında piyade er olarak askerlik yapan bir asker, nöbet yerini terk eden başka bir erin farkında olmadan silahını ateşlemesi sonucu yaralanmış, GATA'da tedavi gördüğü sırada bunalıma giren er, tuvalette kendini asmıştır. Er'in kızı babasının vazife malulü sayılarak, kendilerine maaş bağlanması için SGK'ye başvurmuştur. Ancak SGK, yapılan başvuruya olumlu yanıt vermemiştir. Bunun üzerine askerin kızı, Ankara 17. İdare Mahkemesi'nde dava açmıştır.

Mahkeme, SGK'nin başvuruya olumlu yanıt vermemesini hukuka aykırı bularak iptal etmiştir. Mahkeme Kararında, davacının babasının askerlik yaparken bunalım yaşadığına dikkat çekilerek "Bunalım, askerlik görevi sırasında ve askerliğin tesir ve etkisi nedeniyle oluşan yaralanmadan kaynaklandığı, kişinin ölüm olayının görevini yaparken ve görevi etkisiyle gerçekleştiğini savunarak SGK'nin işlemini hukuka uygun bulmamıştır.

Yine benzer bir başka dava Ankara 1. İdare Mahkemesinin gündemine gelmiştir. Dava dosyasına göre 2000 yılında Mardin'de askerlik yapan kişi, psikolojik sorunlar nedeniyle hastanede tedavi altına alınmıştır. Askerde iken çok sayıda intihar girişiminde bulunan kişi, 31 Mayıs 2000'de tuvalette tıraş bıçağı ile boynunu keserek intihar etmiştir. Kişinin ailesi de çocuklarının vazife malulü sayılması için SGK'ye başvurmuş; SGK'nin yanıt vermemesi üzerine Ankara 1. İdare Mahkemesine dava açmışlardır.

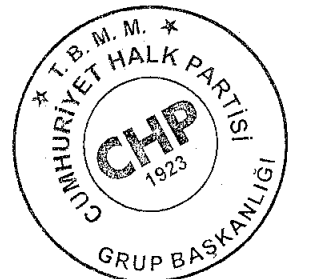
Mahkeme, Kişinin askerlik eğitim merkezine katıldığında psikolojik sorunları olduğuna, daha sonra bu problemlerinin devam ettiğine dikkat çekmiştir. Kararda, psikolojik danışman tarafından bu tür hastaların askerlik yapamayacağına değerlendirildiği belirtilerek "Anket formuna 'intihar edebilir' kaydı konularak Diyarbakır Askeri Hastanesine sevk edilmiş olmasına rağmen '6 ay ilaç tedavisi uygundur' kaydıyla birliğine iade edilmiştir. Kişinin hastane tetkiklerinin yeterince yapılarak,

hakkında kesin işlem yapılmamasının intiharın en önemli nedenini teşkil ettiği yönünde Birlik Komutanı tarafından değerlendirmelere yer verilmiştir. Kişinin intihara meyilli olması da göz önünde bulundurularak terhis edilmesi gerekirken, ilaç tedavisi yapılmak suretiyle görevine devam ettirilmesinde hizmetin kusurlu işlemesi nedeniyle idarenin sorumlu bulunduğuna karar verilmiştir.

Yukarıda anlatılan gerekçeler ve örnek olaylar askeri personelin doğrudan veya dolaylı olarak askerlik görevinin yapılması sırasında meydana gelen olaylarda kamusal sorumluluk olduğunu; meydana gelen olayların kişinin kendi kusuru yaklaşımı ile geçirilemeyeceğini; idarenin her türlü tedbiri alarak olayların önlenmesinden sorumlu olduğu ve ortaya çıkacak kusurun karşılanmasından sorumlu olduğu sonucu çıkmaktadır.

Bu Kanun Teklifi ile idarenin yetki ve sorumluluk alanında veya yetki veya sorumluluklarının etkileri nedeniyle ölen veya engelli kalan askeri personele ve yakınlarına da mahkeme kararları doğrultusunda, şehit ve gazilere tanınan haklardan yararlandırılması amaçlanmaktadır.

TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- 04.04.1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu kapsamında olup sağlık sorunları veya başka nedenlerle hayatını kaybeden veya hayatına son verenler veya kişisel veya üçüncü kişilerin kusurları ile engelli kalanlar da bu Kanun ve 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Kapsamında sağlanan haklardan yararlanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.

